

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОПЪЛНИТЕЛНО СТАНОВИЩЕ

на групата народни представители
по к.д. 22/1996г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Молим при разглеждането на к.д. 22/1996г. да имате предвид следните наши допълнителни съображения.

При провеждането на избора за президент на Републиката са възможни три хипотези:

1. В гласуването са участвували повече от половината избиратели и един от тях е получил повече от половината от действителните гласове. Тогава той е избран още на първия тур. В конституционната разпоредба обаче няма никакво изискване, какъв процент от всички избиратели трябва да са подали действителни гласове, за да може с половината от тях да бъде избран президентът. Теоретично това означава, че той може да бъде избран само с два гласа, ако само три от подадените гласове са били действителни.

2. В гласуването са участвували повече от половината избиратели, но никой не е получил повече от половината от действителните гласове. Тогава никой не е избран, въпреки че (теоретично) получилият най-много гласове може да е получил 25% - 1 от гласовете на всички избиратели.

3. В гласуването са участвували по-малко от половината избиратели. Тогава не е избран никой, дори ако един от кандидатите е получил всички подадени гласове, което теоретично би могло да бъде 50% - 1 от броя на всички избиратели.

На втория тур, дори ако на първия са участвували повече от половината избиратели, кандидатът може да бъде избран с какъвто и да е брой от действителните гласове, стига те да са повече от тези за неговия съперник. И тук теоретично той може да бъде избран само с два гласа.

Разглеждането на тези хипотези показва, че изборът е подчинен на строго формални правила, които не всякога са най-целесъобразни.

Какви са тези формални изисквания според Конституцията?

Чл.93 предвижда, че изборът за президент се провежда на един и евентуално на втори тур. Никъде не става дума за повтаряне на процедурата. Никъде няма изискване на първия тур да са участвували повече от половината от всички избиратели, като предпоставка за извършване на втори тур или на втория избор, както гласи буквата на конституционния текст.

Участието на повече от половината избиратели на първия тур е само условие за валидността на избора още на този тур на кандидата, получил повече от половината от подадените действителни гласове.

Четвъртата алинея на чл.93 е също така категоричен. Ако някой кандидат не е избран на първия тур, в седемдневен срок се провежда нов избор, в който участвуват двамата кандидати, получили най-много гласове на първия тур. Видяхме, че на първия тур може да не се избере кандидат в две хипотези. Първо, ако в избора са участвували повече от половината избиратели, но никой от кандидатите не е получил повече от половината от действително подадените гласове. Второ, ако в избора са участвували по-малко от половината от всички избиратели.

Единственото изискване на Конституцията за провеждане в седемдневен срок на втори избор е при първия да не е избран кандидат. Не се прави разлика, защо не е избран кандидатът. Във всички случаи се разпорежда да се проведе нов избор, в който да участвуват двамата кандидати, получили най-много гласове.

Да се приеме противното означава да се стигне до абсурд. Да се предвиди възможност никога да не бъде избран президент, ако при всеки първи тур не гласуват повече от половината избиратели.

Така че твърдението за обуславяне провеждането на втори избор в седемдневен срок от участието в първия избор на повече от половината гласоподаватели противоречи на два елементарни правила на правната херменевтика. Тълкувателят не може да разграничава, там където законодателят не е разграничил, (*Ubi lex non distinguit et nos non distinguere debemus.*) И че законовите разпореждания не могат да се тълкуват така, че да се стигне до абсурд, (*Per argumentum ad absurdum*).

21 октомври 1996 г.

За групата народни представители:

Иван Костов